Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

U fokusu Domoljubnog -2-Ivan Franić – od Tigrova do fakultetske diplome i obitelji

Antun Brađašević · Tuesday, July 14th, 2020

Donosimo vam priču o zanimljivom čovjeku iz naše okolice koja je tako jednostavna ali ujedno snažna i znakovita, nad kojom bi se trebali svi zamisliti, a pogotovo ako usporedimo svoj život sa njegovim. Jesmo li slični ili potpuno različiti? Može li nas njegov primjer inspirirati, utješiti ili nam pružiti nadu u ovom teškim vremenima? Biste li se s njim mijenjali kad bi bilo moguće? Biste li išli njegovim stopama kada sve ovo pročitate? Uz ovaj tekst donosimo i galeriju fotografija, a naslovna je snimljena ovih dana kako bi smo mu mogli, ovako virtualno, pogledati u oči i možda reći:„Ma svaka ti čast!”.

Ivan Franić je rođen 28. kolovoza 1969. godine u Novoj Gradiški a cijelo djetinjstvo je proveo u selu Seoce u novokapelačkoj općini, u kako kaže, „mirnom obiteljskom okruženju kojem mu nikada nije davalo razlog pomišljati na strahote rata”. Evo što nam je rekao o tom periodu svoga života.

„Otac je radio na
željeznici a majka u tvornici konfekcije „Zlata”. Sve je krenulo kada sam otišao na odsluženje vojnog roka u Prištinu. Tamo sam vidio jednu posve drugu priču naizgled idilične Jugoslavije. To je bila strašna represija. Po dolasku iz takozvane JNA jedno kratko vrijeme sam radio u PIK-u Nova Gradiška, a onda sam u prosincu 1990. otišao raditi u policiju kao pripravnik. To je bio jedini način pristupiti oružanim snagama Hrvatske. U Novoj Gradiški sam radio tek nekoliko mjeseci a onda odlazim u Valbandon kod Pule na obuku za specijalne policije. Ondje sam bio nekih 2 mjeseca i onda su „nas digli” za Krvavi Uskrs na Plitvice. Ondje smo proveli izvjesno vrijeme kao podrška kolegama iz Rakitja, potom odlazim u Zagreb pa u tzv. „Pionirski grad”. Ondje je osnovana 3. bojna 1. gardijske brigade, i tada postajem hrvatski gardist. Iskreno ću priznati nikada se u MUP-u nisam tako dobro osjećao kao u 1. gardijskoj brigadi. Zapravo mi se ostvario san jer sam želio biti više vojno orijentiran a manje policijski. Bio sam sudionik prvog postrojavanja Hrvatskih oružanih snaga u Kranjčevićevoj ulici u Zagrebu. Radio

sam na protuavionskom topu kao osiguranje. Nakon toga, kako kažu „filmskom brzinom" krenule su ratne akcije u kojima sam sudjelovao: od Korduna, Banije, Petrinje, Osijeka, Tenje, Kostajnica, itd. Nakon toga dolazimo u Okučane i Novu Gradišku. Mi smo valjda zadnja postrojba koja je prošla kroz okučanski kraj prije početka sukoba. Nakon toga komunikacije su blokirane od strane neprijatelja. Zauzeli smo pozicije u Novom Varošu i Kosovcu i na cijeloj toj obrambenoj liniji. Uz dosta snažene borbe držali smo to nekih mjesec dana. Bilo je tu raznih manevara i pomicanja liniji da bi 16. rujna 1991. kad je Varoš drugi puta pao."- rekao nam je Ivan.

Ivan je teško ranjen 16.rujna.1991. godine.Evo kako se to dogodilo:

„Radilo se o dvije
tenkovske granate. Prva mi je raznijela desnu potkoljenicu ali srećom kost mi je ostala čitava. I dan danas mi nedostaje dio tzv. lista. Kad su me dvojica kolega počeli nositi iznad naših glava u krošnjama drveća pukla je druga granata. Tada je poginuo Božidar Glodić koji me nosio, dok je dugi kolega Dražen teže ranjen u ruku, a ja sam dobio još 3-4 gelera u ruku, rame i nogu. To je bilo oko 14 sati poslijepodne. Moji dečki su me nosili nekih 7-8 sati kroz šumu da bi me izvukli da bi tek naveče oko 22 sata došli pred Bogićevce gdje su me pokupili dečki iz 108. brigade i automobilom odvezli u novogradišku bolnicu. Ranjavanje je bilo dosta teško. Imao sam više rana ali ostao sam u jednom komadu, preživio, zaliječio rane, obavio rehabilitaciju i u svibnju 1992. godine sam se vratio među svoje Tigrove kod Dubrovnika na „Južno ratište". To sam učinio jer sam smatrao kako nisam do kraja odradio posao. Kad sam ležao u novogradiškoj bolnici tada je već bilo dosta naših ranjenih branitelja iz mog kraja npr. Peterman iz Dragovaca, Zoran Šikić iz Nove Kapele, Tomislav Flanjak iz Vrbove. Svi smo mi bili „u istoj kaši" a to su bili tek početci. Već tada se vidjelo kakvi smo vojnici, a prije svega mislim na to kako mi nikada ne ostavljamo svoga čovjeka ako je ranjen, nego se nastoji što brže pomoći unesrećenom. Najdrastičniji primjer za to mogu vam spomenuti kada je bio 4. rujna 1991. godine kod Gređana. Upali smo u zasjedu, Matokanovića je geler granate pogodio u glavu, nosili smo ga takvoga, a drugi naš pripadnik Halfić bio pogođen metkom, pa smo i njega nosili. To je bilo po nekakvoj magli više kilometara, a liječnici i medicinsko osoblje iz novogradiške bolnice su došli po ranjene gotovo na prvu crtu gdje su se vodile borbe. Mi smo im se divili za hrabrost i odvažnost. Kad sam kao dosta teško ranjen ležao na odjelu novogradiške bolnice, doživjeli smo više uzbuna i napada topništva i zrakoplova. Bolničari su nas skupa s krevetima premještali u sigurniji dio zgrade i to je bilo dosta često."-kaže

Ivan.

Zamolili smo Ivana neka se prisjeti još nekih detalja sa novogradiškog ratišta te godine.

„U mojoj brigadi
su bili ljudi iz svih dijelova Hrvatske, nije bilo straha niti euforije. Znali smo što možemo očekivati i za taj rizik smo bili spremni. Mi smo bili elitna postrojba zbog naše obuke, odlične psihološke pripreme, odličnog zapovjednog kadra i dobrog naoružanja. Uvijek smo morali biti hladnokrvni i kod nas nije bilo panike. Primjer za to je i izvlačenje ranjenika koje sam spomenuo. Mi smo krenuli prema našem autobusu u Novom Varošu, no tamo su već bili četnici. Onda smo krenuli prema autoputu ali smisleno, izmjenično, jedni uzvraćaju vatru drugi se povlače. Imali smo odlične zapovjednike. Jedan od njih je i Damir Tomljanović Gavran, zatim Jozo Miličević. Oni su tada bili jako mladi ali znali su svoj posao. Naše lako pješačko naoružanje poput Ultimaxa, „Argentinki" i „Falovki" ili lako protuoklopno poput „Zolja", Ambrusta i RPG-a bilo je učinkovito. Na početku rata neki naši dragovoljci u lokalnim postrojbama to nikada nisu niti vidjeli takvo naoružanje, pa je to prema nama izazivalo nekakav respekt. To je nama bilo normalno jer smo znali s tim raditi. Nije se napucavalo bez veze nego kad se nacilja. Pamtim susret s jednim poznanicima kada su nas dovezli na motel Slaven kod Nove Gradiške. Oni imaju kalašnjikove i po jedan okvir metaka a mi svega i svačega. Kad smo vidjeli kako oni nemaju, dali smo im sanduk metaka, a oni su bili oduševljeni. Ručne granate im nismo mogli dati jer su nam trebale. Osobno sam dužio i jedan RPG te imao svoju ekipu za protutenkovsko djelovanje. Šalili smo se u postrojbi pa smo znali reći kako mi uvijek idemo prvi, dakle „mi smo bili mladenke a ne djeveruše". Tigrovi su uvijek prvi, pa sam se zato ja, kao i brojni drugi moji kolege, morao ponovno vratiti na ratište. Vraćali su se i najteži ranjenici, pa bi bili na sredstvima veze ili u vojarnama i slično. Nisam htio propustiti dio povijesti u kojoj smo mi iz faze defanzive i obrane počeli oslobađati svoj teritorij. Zbog moje ozlijeđene noge i dalmatinskog kamena nisu mi dali na prvu liniju da im ne smetam i da nemaju dodatno odgovornost za mene, ali sam bio najbliže gdje se moglo. Vozio sam vojno vozilo vezista, ali sam im pomagao razmotavati i motalice i malo izvirivao na prvoj liniji. Bilo je tako sve do 1994. godine kada su nas gotovo sve poslali u mirovinu."- dodaje Ivan.

Upitali smo Ivana kako se privikao na to da je odjednom postao ratnik.

„Nikada ratna opasnost za nas nije „postala normalna”. Da se malo našalim pa kažem kako nećete vjerovati, ali mi smo kao i ostali normalan svijet imali i svoje privatne živote, obitelji i slično. Uvijek nastojiš to razdvojiti, jer kad si u borbi to ti je posao, kad dođeš kući to moraš zaboraviti i „biti normalan” za obitelj. Nije to bilo lako ali moraš biti čvrst karakter. Ja sam jedino tako mogao funkcionirati u tom vremenu. Ja sam tada bio neoženjen i bilo mi je možda lakše nego drugima. Iz mog sela Seoca smo bili nas trojica, ista generacija u elitnim postrojbama. Ja sam bio u Tigrovima, Tomislav Pišonić u Specijalnoj policiji u „Šiminim anđelima pakla”, a Dražen Pišonić u 3. gardijskoj brigadi „Kunama”. Bila je to naša velika motivacija i želja za stvaranjem slobodne Hrvatske. Nije se tada razmišljalo o primanjima, mirovinama, a ljudi koji ne znaju što smo sve prošli kasnije su nas i omalovažavali i vrijeđati. Imali smo veliko srce a možda i ludu glavu stati pred tisuće neprijateljskih vojnika i tenkova. Mi smo branili svoje a oni su došli pljačkati i ubijati naš narod. To im nismo i nećemo nikada dozvoliti. Oni su imali motivaciju samo kad su znali kako imaju što opljačkati. Mi smo im poremetili razbojničke planove. Njihova propaganda je znala nas i mistificirati i davati nam nadnaravna svojstva zahvaljujući tome što smo mi bili vrlo učinkoviti i smireni. Oni su od nas napravili veće heroje nego što smo bili. Zapravo su bili svjesni svoje nemoći i slabosti i jako su nas se bojali. Mi smo sa malim brojem ljudi znali napraviti velikog posla. Sjećam se kada smo bili na obuci, kada se jedan vojnik pobunio pa rekao instruktoru: „Pa mučite nas previše, pa vi hoćete od nas za 15 dana napraviti legiju stranaca?” Ovaj mu mirno odgovori: „Ma ni slučajno, pa vi morate biti bolji od njih.”-kaže Ivan uz osmijeh.

Ivana je jako zanimalo i što rade njegovi kolege iz brigade dok je on bio u novogradiškoj bolnici.

„Dok sam ja ležao
ranjen moji Tigrovi su imali jako puno posla na području Novske,
Grabovca, itd. Tu su stalno bili pokreti i borbe, o tom dijelu su mi
pričali, ali je bilo vrlo teško. Ja sam im se pridružio ponovno
kod Dubrovnika a onda je već general Bobetko preuzeo zapovjedanje i
ondje napravio reda. Ja kao dočasnik HV-a, samo sam jedno kratko
vrijeme bio dozapovjednik satnije. Nisam nikada promišljao o nekoj
visokoj politici i moje je kao vojniku bilo slušati i izvršavati
zapovjedi što sam nastojao što bolje odraditi. Znao sam uvijek gdje
mi je mjesto i što trebam raditi. Imao sam čin stožernog narednika
a za mirovinu mi je dodijeljen čin časničkog namjesnika. Kasnije
sam radio kao stožerni narednik. Vojska je jako poštivala najviše
zapovjednike. Stipetića, Špegelja, Bobetka, Tusa, to jesu bili
jugo-generali ali su dobro radili svoj posao što su u bitkama
dokazali. Ja sam u 1. gardijskoj brigadi proveo oko tri godine. Dana
15.svibnja 1991, godine sam potpisao pristupnicu u brigadu, a
30.lipnja 1994. sam umirovljen.”-rekao je Ivan.

Što je sve radio nakon prestanka sudjelovanja u ratnim djelovanjima?

„Nakon akcije
Maslenica sam kao ranjenik povučen u vojarnu. Otišao sam u Centar za rehabilitaciju na Borongaju u Zagrebu na tečaj za operatera na računalu. To sam završio 1993. godine i počeo raditi u kadrovskoj službi 1. gardijske brigade i tu sam radio do svibnja 1994. godine kada sam umirovljen. Tada su počeli drugi problemi jer sam iz vojnog otišao u civilni život. Vrijeme VRO Bljesak 1995. godine mi je bio nekakvo tužno jer nisam mogao sudjelovati u tim akcijama. Sjeta, tuga, a ujedno veliki ponos, domoljubni zanos. Neki stari prijatelji iz brigade iako prekaljeni ratnici tada su poginuli. Ja sam krenuo drugim putem, nekako ponosan na sve što sam učinio. Do tada sam kao branitelj dao sve što sam mogao i znao. Na sam dan VRO Oluja 5. klovoza 1995. godine sam se oženio. Možda ne bi bilo baš taj dan, ali svatovi su bili dogovoreni unaprijed. Meni mirovanje u mirovini nikako nije odgovaralo pa sam 1996. godine upisao Fakultet poslovne informatike. Završio sam to i diplomirao 1999. godine, pa sam se uključio u društveni život u svom rodnom kraju, kao vatrogasni časnik u DVD-u Seoce.”

Kako se sada živi?

„Imam divnu
suprugu Božicu i dva sina Luku i Marija. Mario je sada maturirao a Luka je student na Strojarskom fakultetu u Slavonskom Brodu. Supruga je prvostupnica javne uprave i tako smo tu akademsku izobrazbu odradili kao hobi. Meni je rat odredio život i prolongirao neke stvari za kasnije. Rat za mene nije trajao dugo ali je bilo jako intenzivno, a to dosta teško ranjavanje je odredilo smjer mog života. Kao 40 postotni invalid Domovinskog rata nisam nikada tražio reviziju i povećanje stupnja oštećenosti. Od odličja za sudjelovanje u Domovinskom ratu imam samo Medalju Tigar koja je za mene nešto posebno i dakako vrlo dragu Spomenicu Domovinskog rata. Ja volim reći kako je povijest 1. gardijske brigade povijest Domovinskog rata i jako sam ponosan što sam imao čast biti rame uz rame sa tim ljudima. Aktualni ministar hrvatskih branitelja general Tomo Medved nije bio u mojoj bojni ali smo usko surađivali. On je uvijek uz svoje ljude i prije i poslije rata. Njegov broj mobitela svi znaju i on se uvijek javi svih ovih godina. Malo je takvih, ali zapravo ne čudi jer on je isto Tigar.

Što reći za kraj ovog razgovora?

„Ja više nemam
ratnih trauma poput onoga da sanjam neprijateljske zrakoplove i slično. To me je prošlo, i imam lijepi miran život ponajprije zahvaljujući mojoj supruzi koja ima veliko razumijevanje za sve moje probleme. Puno smo razgovarali i moralo je biti puno tolerancije. Ona je „kriva" i što sam završio fakultet i pronašao smisao života u nekim malim običnim stvarima. Živimo u stanu od 75 kvadrata u Slavonskom Brodu koji nam je dodijeljen preko Ministarstva hrvatskih branitelja. Otplaćujem ga na 30 godina. Brinem se o obiteljskom imanju u Seocu a imamo i malu vikendicu u Puli. Osim u vatrogascima malo sam i aktivan u nekim braniteljskim udrugama i ne mogu se požaliti da imam nekih problema. Ljudi kažu da sam vedrog duha i to mi je drago, bolje nego da kažu kako sam mrzovoljan i neugodan. Sa svojim kolegama iz rata nemam potrebe pričati o tim nekim teškim vremenima nego se šalimo i pričamo o sasvim drugim temama. Mi smo svjesni svoje veličine ali nemamo potrebe to isticati. Ipak nam je drago kad nas se netko sjeti ovako kao vi. Osobno smatram kako se hrvatsko društvo ponovno mora ujediniti jer je svih ovih godina dosta podjela. Hrvatska država nije nastala niti kod Pavelića niti kod Tite nego u Domovinskom ratu. Nju nisu napravili niti partizani niti ustaše, nju su stvorili hrvatski gardisti i policajci. Ona je stvorena na krvi branitelja i zahvaljujući jedinstvu koje je uspio postići pokojni predsjednik Tuđman, kako bi smo se obranili. Opet nas treba netko ujediniti i na tome treba raditi.

Antun Brađašević

Autora objavljenog sadržaja financijski podržava:
Agencija za elektroničke medije
Agency for Electronic Media

1. BRIGADA
3. BOJNA

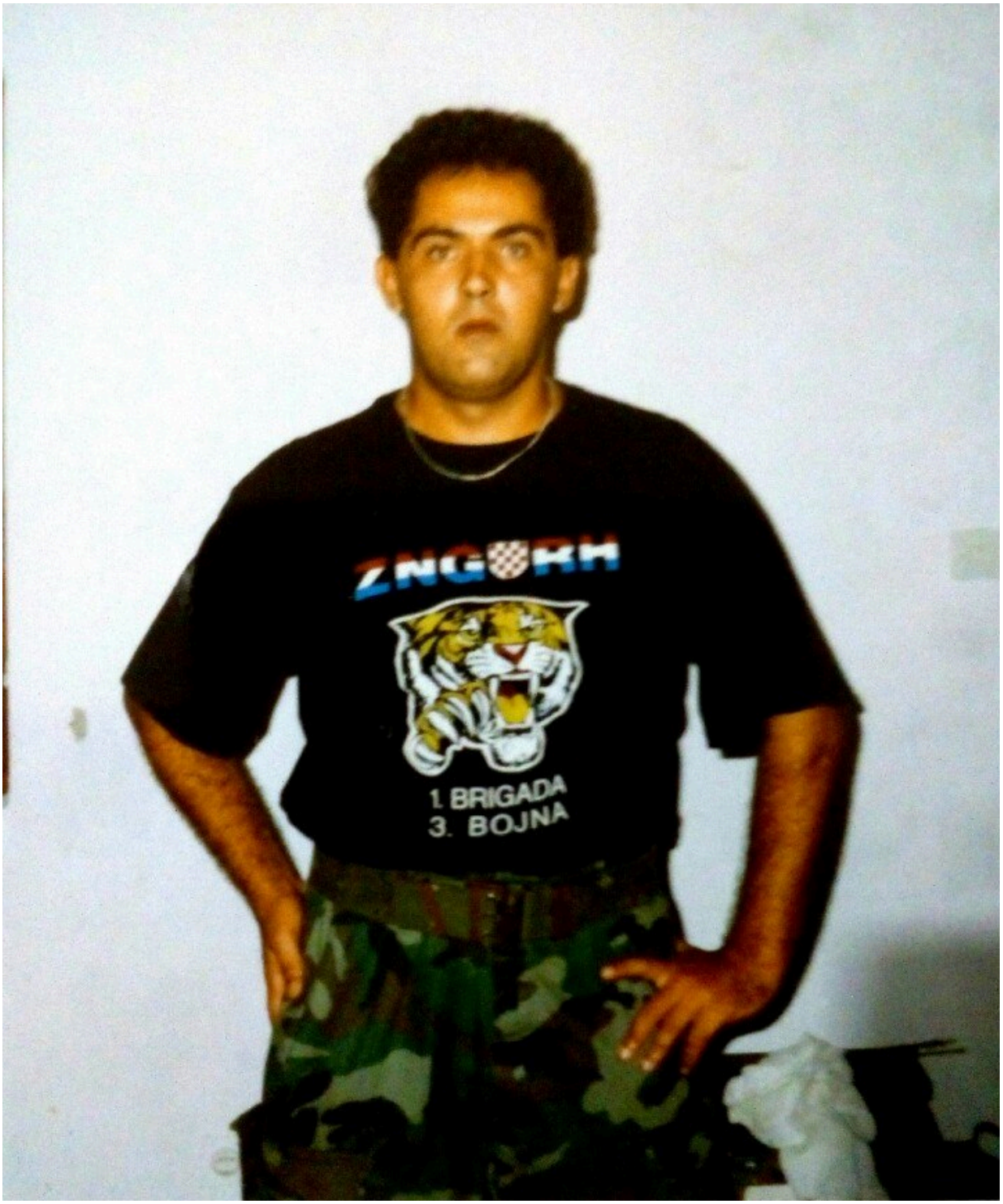

1. BRIGADA
TIGROVI

ZNGOHH
1. BRIGADA
3. BOJNA

1. BRIGADA
TIGROVI

This entry was posted on Tuesday, July 14th, 2020 at 11:54 am and is filed under Aktualno, Branitelji, Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.